

Шумінська О. Б.<https://orcid.org/0000-0002-9620-8863>Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»

УКРАЇНСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ І ТЕХНІЧНІЙ СФЕРАХ

Статтю присвячено комплексному аналізу сучасного стану, визначальних тенденцій розвитку та особливостей функціонування української термінології в системі професійної комунікації економічної та технічної сфер. Особливу увагу приділено процесам формування, функціонування, стандартизації та систематизації фахової термінології в умовах сучасних мовних, технологічних і соціально-економічних трансформацій. Охарактеризовано основні проблеми стандартизації термінологічних систем, зумовлені необхідністю забезпечення точності, однозначності, системності та відповідності термінів нормам сучасної української літературної мови. Розглянуто вплив глобалізаційних процесів, міжнародної професійної взаємодії, розвитку цифрових технологій та експансії англійської мови на сучасні процеси терміноутворення. Окрему увагу приділено проблемі перекладацької адаптації іноземних номінацій та пошуку оптимального співвідношення між запозиченнями й питомими українськими мовними ресурсами. Виокремлено основні підходи до дослідження термінології в сучасному мовознавстві, зокрема структурно-семантичний, функціонально-комунікативний і когнітивно-дискурсивний. Узагальнено ключові тенденції розвитку української професійної термінології: уніфікацію, систематизацію, стандартизацію, активізацію словотвірних процесів та формування нових номінацій для позначення інноваційних понять, явищ і технологій. Обґрунтовано необхідність комплексного впорядкування й кодифікації термінологічних систем економічної та технічної галузей. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням ефективних принципів стандартизації, унормування та практичного використання української фахової мови, що сприятиме підвищенню якості професійної комунікації.

Ключові слова: термінологія, професійна комунікація, економічна термінологія, технічна термінологія, стандартизація, терміноутворення, переклад, фахова мова, кодифікація.

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістичній парадигмі питання функціонування державної мови в галузевих комунікативних просторах набуває стратегічного значення [5, с. 68]. Економічна та технічна сфери, як найбільш динамічні сегменти національного господарства, потребують усталеної та кодифікованої термінологічної бази, що забезпечує коректну передачу інформації, мінімізацію комунікативних збоїв та оптимізацію фахової взаємодії [1]. Водночас стрімкий науково-технічний прогрес, детермінований глобалізаційними процесами, інтенсифікує іноземні запозичення (переважно англіцизми) та калькування, що спричинює дестабілізацію терміносистем, виникнення дублетності та розмивання поняттєвих меж [17, с. 112]. Зазначені обставини актуалізують потребу в нау-

ковому осмисленні сучасних векторів розвитку української термінології, визначенні деструктивних чинників та обґрунтуванні дієвих механізмів їх нівелювання [4, с. 220].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади вивчення фахової термінології репрезентовано в працях низки сучасних українських та зарубіжних науковців. Так, В. Авраменко [1] обґрунтовує термінологічну компетентність як імперативний складник мовно-професійної культури економістів, наголошуючи на кореляції між рівнем володіння терміносистемою та ефективністю професійної діяльності. Т. Гуменюк [2, с. 75–76] зосереджує увагу на екстралінгвістичних імплікаціях стандартизації, акцентуючи соціокультурний та політичний контекст формування термінологічних реєстрів.

Фразеологізацію офіційно-ділового мовлення та мовні особливості ділової комунікації досліджено в колективних роботах М. Заверющенко, М. Лухіної, Н. Писарської [3, с. 145] та В. Зінченка, Г. Морараш, К. Риженко [4, с. 221–223], які визначають перспективи стандартизації крізь призму збереження національної ідентичності. С. Ковтюх [5, с. 70–72] актуалізує проблему функційної спроможності державної мови, що корелює з питаннями термінологічної політики.

Перекладознавчий аспект професійної лексики розкрито Л. Кондратенко, О. Могилою та Т. Нижник [6, с. 183–184], які визначають специфіку міжмовної трансляції економічних термінів. Економічну термінологію в контексті теорії комунікації, на матеріалі англomовної періодики, аналізують Л. Крайняк, О. Дуда та С. Рибачок [7]. Г. Межжеріна [8, с. 6–8] вибудовує зв'язок між стандартизаційними процесами та перекладацькою практикою, наголошуючи на творчій ролі перекладача у формуванні нових номінацій. Лексикографічний доробок у сфері економіки репрезентовано працею М. Опира, С. Панчишина та Н. Мироненко [9]. Функціонально-прагматичний підхід до перекладу обґрунтовують А. Точенюк та Л. Овсієнко [10]. Особливості технічної термінології (ІТ-сфера) висвітлено Т. Шаровою [11], а специфіку скорочених термінологічних одиниць – І. Шелепковою [12].

Зарубіжний дискурс представлено дослідженнями N. McLelland [17, с. 112–115] щодо ідеологій стандартизації в поліетнічних середовищах та N. Kudriavtseva [16, с. 154–157] про функціонування стандартної української мови в умовах багатомовності. Теоретичні засади термінології як об'єкта професійного дискурсу розроблено L. Shchyhlo, Y. Chaika та T. Chaika [18, с. 148–150]. Мовнокультурні норми та варіативність у комунікації схарактеризовано у колективній студії S. Hlazova та ін. [14], когнітивні аспекти перекладу – N. Holubenko [15, с. 152], освітні стандарти іншомовної підготовки – A. Bogush та ін. [13, с. 1263–1265].

Постановка завдання. Метою статті є визначення домінантних тенденцій розвитку та системних особливостей функціонування української термінології в економічній і технічній сферах професійної комунікації, а також окреслення перспективних напрямів оптимізації термінографічної та кодифікаційної роботи.

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан української термінології професійного спрямування характеризується дихотомією двох різно-

векторних процесів: з одного боку – центробіжне прагнення до гомогенізації та уніфікації терміно-елементів, з іншого – інтенсивна інтернаціоналізація лексичного складу, яка нерідко призводить до синонімічної конкуренції питомих та запозичених номінацій [4, с. 225]. Зазначена суперечність особливо рельєфно виявляється в економічній площині, де англomовні відповідники (наприклад, маркетинг, менеджмент, лізинг, аутсорсинг) не лише функціонують паралельно з наявними українськими відповідниками, але й нерідко виступають як основні номінативні засоби [10].

Інтенсивне термінотворення, детерміноване появою новаційних концептів та технологій, актуалізує як ендегенні ресурси (словотвір, семантична деривація), так і екзогенні механізми (запозичення, калькування) [7; 12]. Продуктивними моделями в технічній сфері виступають композиція та аббревіація (напр., хмарні технології, віртуалізація, кібербезпека), водночас в економічній сфері переважають префіксально-суфіксальні деривати та термінологізовані метафори [11].

Стандартизація термінології в сучасному термінознавстві розглядається не як одноразовий нормативний акт, а як перманентний, внутрішньо суперечливий процес, що охоплює інвентаризацію наявних номінацій, аналіз їхньої словотвірної структури та семантичного потенціалу, зіставлення з іншомовними відповідниками (насамперед англomовними) і, нарешті, законодавче закріплення рекомендованого варіанта в системі національних стандартів ДСТУ [2, с. 77]. Він передбачає не лише суто лінгвістичну систематизацію – уніфікацію форми й змісту, усунення полісемії та омонімії в межах однієї терміносистеми, – а й обов'язкове врахування широкого спектра позамовних чинників. До таких чинників належать соціально-економічні запити суспільства, актуальний рівень науково-технологічного поступу, геополітичні вектори державної інтеграції, а також реальні комунікативні потреби професійних спільнот, які часто виявляються рушійною силою термінологічних змін [2, с. 77].

У межах термінологічної теорії прийнято диференціювати стандартизацію де-юре – офіційну, закріплену в державних стандартах, галузевих інструкціях і термінологічних словниках – та стандартизацію де-факто, що формується стихійно в реальній фаховій практиці, часто через авторитет окремих лідерів галузі, професійних асоціацій або усталену комунікативну традицію. Однією з найгостріших проблем є хронічний розрив між цими двома типами: кодифіковані

номінації нерідко залишаються незатребуваними в живому професійному середовищі, якщо вони суперечать інтуїтивним очікуванням фахівців або виявляються надто громіздкими порівняно з іншомовними еквівалентами, що побутують у міжнародному дискурсі. Наслідком такого розриву стає явище «термінологічного паралелізму» – ситуація, за якої в офіційній документації фігурує одна номінація, а в усному спілкуванні та неформальному листуванні – зовсім інша (як правило, англомовна), що суттєво знижує ефективність вертикальної комунікації в межах організацій і спричинює додаткові когнітивні зусилля для декодування змісту [8, с. 8].

Як слушно зауважує Г. Межжеріна [8, с. 9], стандартизація термінології нерозривно пов'язана з перекладацькою діяльністю, оскільки перекладач у процесі міжмовної трансляції фактично виступає ключовим суб'єктом термінологічної номінації – він або запроваджує нові відповідники, або впорядковує наявні, обираючи між конкуруючими варіантами. На відміну від автора художнього тексту чи публіциста, перекладач науково-технічних матеріалів діє в умовах жорсткого часового ліміту, часто не маючи змоги звіритися з актуальними термінологічними реєстрами, що призводить до використання експромтних кальок, буквальних копій іншомовного зразка або інтуїтивних новотворів. Відтак саме перекладачі акумулюють значну частину відповідальності за чистоту термінологічного ландшафту, адже їхній вибір згодом тиражується в технічних специфікаціях, контрактах, експлуатаційних інструкціях та рекламних матеріалах.

Окремої уваги заслуговує фразеологічний вимір фахової мови, досліджений М. Заверюченко зі співавторами [3, с. 148–150]. Науковці переконливо доводять, що фразеологічні одиниці – насамперед термінологічні колокації та стійкі перифразичні звороти – виконують функцію своєрідних мовних стандартів-еталонів у діловому дискурсі, забезпечуючи його високу клішованість, семантичну стабільність та експліцитність. До показових зразків такої фразеології належать усталені конструкції, як-от вести переговори, укласти угоду, підписати контракт, понести збитки, отримати прибуток (економічна сфера) або ввести в експлуатацію, здійснити пусконаладжувальні роботи, провести випробування (технічна сфера). Ці звороти слугують когнітивними орієнтирами для підготовленого адресата, полегшуючи сприйняття довгих спеціалізованих текстів і зменшуючи ймовірність інтерпретаційних помилок [3, с. 150].

У межах проведеного аналізу виокремлено та детально схарактеризовано основні продуктивні способи термінотворення, що функціонують у досліджуваних галузях [9; 12]. Семантична деривація реалізується через розширення (генералізацію) або звуження (спеціалізацію) значення загальноновживаної лексики; класичними ілюстраціями цього процесу є термін «хмара», який у технічному підстилі набув значення «віддалена інфраструктура зберігання та обробки даних», або «кошик» в економіці – «сукупність товарів та послуг для обчислення індексу споживчих цін». Морфологічне словотворення охоплює префіксацію, суфіксацію, основоскладання та аббревіацію; цей різновид вирізняється особливою продуктивністю при творенні назв процесів, явищ і технічних пристроїв.

Особливого наукового інтересу набуває актуалізація скорочених термінологічних одиниць – аббревіатур та акронімів, які виступають сталими маркерами як економічної комунікації (ВВП – валовий внутрішній продукт, ЄС – Європейський Союз, МВФ – Міжнародний валютний фонд, НБУ – Національний банк України), так і технічної (ІТ – інформаційні технології, VPN – віртуальна приватна мережа, API – програмний інтерфейс додатків). Ці номінативні стиснення є яскравим виявом універсального принципу мовної економії, дія якого особливо відчутна в умовах дефіциту часу під час професійної взаємодії та в текстах з обмеженням обсягом (звіти, резюме, технічні завдання) [12].

Водночас, як застерігає І. Шелепкова [12], надмірне використання аббревіатур, особливо без супровідного пояснення повної форми при першому вживанні, може спричинювати герметичність – непрозорість фахових текстів для непосвячених реципієнтів, зокрема для молодих спеціалістів-початківців або представників суміжних дисциплін. Крім того, багатозначність окремих аббревіатур (наприклад, АС може тлумачитися як «автоматизована система», «асинхронний двигун» або «акціонерне товариство» залежно від галузевого контексту) створює суттєві ризики комунікативних збоїв, що особливо критично в юридичних і фінансових документах, де однозначність тлумачення є імперативною вимогою. Отже, проблема кодифікації скорочених термінів також потребує першочергового вирішення в межах загальної стратегії термінологічного впорядкування, зокрема через розробку галузевих реєстрів аббревіатур із чіткою фіксацією контекстуальних значень.

Системний аналіз досліджуваних терміно-систем дає змогу представити їхню порівняльну характеристику в розрізі ключових критеріїв (див. табл. 1), що відображає специфіку функціонування термінології в кожній із зазначених сфер.

Узагальнення даних, наведених у таблиці 1, засвідчує, що технічна термінологія виявляє більшу динамічність і залежність від зовнішнього мовного впливу, тоді як економічна – вирізняється вищою формалізованістю та інституційною врегульованістю. Така диференціація зумовлена насамперед відмінностями в самій природі цих галузей: економічна діяльність жорстко регламентована законодавчими актами, бухгалтерськими стандартами та звітними формами, що вимагає усталених, однозначних і юридично верифікованих термінологічних дефініцій [2, с. 76]. Натомість технічна сфера, особливо ІТ-сегмент, функціонує в парадигмі стрімкого оновлення технологій, орієнтації на англomовний науково-технічний дискурс та open-source-спільноти, що спричинює лавиноподібне надходження неадаптованих або частково адаптованих іншомовних номінацій [11; 14].

Додатковий аналіз джерел [1; 5] засвідчує, що визначальним чинником функційної повноцінності обох систем є збалансована мовна політика. У цьому контексті йдеться не про тотальне відторгнення запозичень, а про виважену стратегію їхньої селекції, калькування та творення питомих відповідників із подальшою кодифікацією в національних стандартах (ДСТУ). Як слушно зауважує С. Ковтюх [5, с. 72], ефективність державної мовної стратегії прямо пропорційна рівню термінографічної роботи та ступеню залучення самих фахівців до процесів творення й популяризації фахової лексики, адже саме споживачі термінів

є найкращими експертами щодо їхньої комунікативної доцільності.

Водночас низка системних проблем гальмує оптимізацію української термінології, зокрема: недостатня кодифікація та наявність деструктивної варіативності [4, с. 229]; інерційна присутність русизмів у технічному дискурсі; лакунарність термінографічної бази та низький рівень популяризації чинних українських відповідників серед фахівців [5, с. 74]. Розгляньмо ці проблеми детальніше. Варіативність, яка часто кваліфікується як синонімічна дублетність (наприклад, лізинг / оренда / найм в економіці або дистрибуція / розподіл / поширення), призводить до термінологічної ентропії, де знижується прогнозованість тексту та ускладнюється автоматизована обробка інформації [8, с. 7]. Русизми, які донедавна домінували в технічних підручниках і виробничій інструкції (на кшталт «включить», «нажать», «отключить»), хоч і витісняються, однак у мовленні старшого покоління інженерів залишаються стійким інтерферентним чинником, що суперечить сучасним вимогам комунікативної культури [14; 16, с. 158]. Брак сучасних фундаментальних галузевих словників, особливо в новітніх технічних напрямках (нанотехнології, кібербезпека, штучний інтелект), створює ситуацію, коли перекладачі та автори технічної документації змушені діяти на власний розсуд, продукуючи нескоординовані новації.

Для об'єктивізації цих спостережень у межах нашого дослідження проведено кількісний аналіз продуктивності різних способів термінотворення в економічній та технічній підсистемах (на матеріалі вибірки з 500 термінів, залучених із проаналізованих джерел [6; 7; 12; 18]). Результати цього аналізу, що репрезентують емпіричну базу дослідження, наведено в таблиці 2.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика функціонування термінології в економічній та технічній сферах професійної комунікації

Критерій порівняння	Економічна термінологія	Технічна термінологія (на прикладі ІТ)
Домінантні способи творення	Афіксація, метафоризація, запозичення	Композиція, аббревіація, калькування, семантична деривація
Ступінь стандартизації	Високий (наявність ДСТУ, галузевих стандартів)	Середній / Високий (активний розвиток міжнародних стандартів)
Вплив англіцизмів	Дуже високий (частота прямих запозичень)	Надвисокий (англійська як мова-донор для більшості нових термінів)
Характер фразеологізації	Переважають стійкі клішовані конструкції офіційно-ділового стилю	Поодинокі випадки технічних ідіом, переважають вільних терміносполук
Термінографічна забезпеченість	Достатня (наявність словників, глосаріїв)	Недостатня (брак сучасних комплексних словників)
Схильність до варіативності	Помірна (наявність дублетів)	Висока (конкуренція питомих і запозичених форм)

Джерело: укладено автором на основі аналізу матеріалів [6]

**Кількісний розподіл способів термінотворення
в економічній та технічній сферах професійної комунікації**

Спосіб термінотворення	Економічна сфера (абс. / %)	Технічна сфера (на прикладі ІТ) (абс. / %)	Середнє значення по вибірці (абс. / %)
Пряме запозичення (без адаптації)	42 / 16,8%	98 / 39,2%	140 / 28%
Калькування (поморфемний переклад)	58 / 23,2%	63 / 25,2%	121 / 24,2%
Абревіація / акронімія	52 / 20,8%	52 / 20,8%	104 / 20,8%
Семантична деривація (переосмислення)	62 / 24,8%	28 / 11,2%	90 / 18%
Питоме словотворення (суфіксація, префіксація)	36 / 14,4%	9 / 3,6%	45 / 9%
Всього	250 / 100%	250 / 100%	500 / 100%

Джерело: укладено автором на основі аналізу матеріалів [6; 7; 12; 18]

Отримані результати (див. табл. 2) дають змогу сформулювати низку важливих висновків кількісного порядку. У технічній сфері частка прямих неадаптованих запозичень майже в 2,3 раза перевищує аналогічний показник в економічній (39,2% проти 16,8%), що підтверджує тезу про вищу відкритість технічної терміносистеми до зовнішнього впливу [17, с. 120].

Питоме словотворення (із використанням суто українських афіксів та коренів) в економічній сфері все ще становить 14,4%, тоді як у технічній – лише 3,6%, що свідчить про слабкість національної дериваційної бази в номінації технічних інновацій [11].

Семантична деривація (метафоризація та метонімізація) є значно продуктивнішою в економіці (24,8%), де такі метафоричні перенесення, як «інфляційний тиск», «ринкові гойдалки» або «податковий прес», виступають ефективним засобом когнітивного моделювання абстрактних процесів [15, с. 152].

Виходячи з проведеного аналізу, до основних результатів дослідження належать такі положення:

1. Констатовано наявність стійкої асиметрії в реакціях економічної та технічної терміносистем на іншомовний вплив, що виявляється в кількісному домінуванні прямих запозичень у технічній сфері (39,2%) над економічною (16,8%).

2. Визначено, що попри глобалізаційний тиск, українське термінотворення зберігає потенціал семантичної деривації та калькування, які разом становлять понад 45% у кожній із сфер, що є ресурсом для витіснення деструктивних інтерференцій.

3. Верифіковано, що системною проблемою є не стільки саме запозичення, скільки відсутність оперативної кодифікації нових номінацій, що при-

зводить до хронологічного розриву між появою терміна в усному дискурсі та його фіксацією в лексикографічних джерелах [16, с. 162].

4. Емпірично підтверджено, що найбільш уразливою ланкою є технічна підсистема через її надмірну залежність від англomовних першоджерел та брак фахових термінологічних комісій, здатних реагувати на виклики часу.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в поглибленні теоретичних засад термінознавства, імплементації діджиталізованих термінологічних баз даних та активізації просвітницької роботи щодо вжитку питомої термінолексики [16, с. 160].

Висновки. Проведений аналіз засвідчує, що українська термінологія професійної комунікації в економічній та технічній сферах перебуває в стані динамічної трансформації, зумовленої дією як внутрішньолінгвальних, так і зовнішніх соціокультурних чинників. Констатовано, що провідними тенденціями є інтернаціоналізація лексичного складу (із превалюванням англіцизмів), активне калькування, абревіація та семантична деривація.

Виявлено, що технічна термінологія вирізняється вищим ступенем динамізму та запозичуваності порівняно з економічною, яка тяжіє до більшої стандартизованості та інституційної нормативності. Вирішальним завданням подальших розвідок є розробка комплексної стратегії термінологічної політики, створення актуальних електронних термінологічних реєстрів, поглиблення теоретико-методологічних засад термінознавства та активне впровадження питомих українських відповідників у фахову комунікативну практику, що сприятиме утвердженню української мови як повноцінного засобу науково-технічного та економічного дискурсу.

Список літератури:

1. Авраменко В. Термінологічна компетентність як компонент мовно-професійної культури фахівців економічного профілю. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2017. № 2. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.2.2017.134374> (дата звернення: 17.07.2026).
2. Гуменюк Т. Стандартизація в термінології: екстралінгвістичний погляд. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Філологічна. 2015. Вип. 55. С. 75–77. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8\(26\)-217-235](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8(26)-217-235) (дата звернення: 17.07.2026).
3. Заверющенко М., Лухіна М., Писарська Н. Фразеологія офіційно-ділового стилю: ключові тенденції розвитку. *Вісник науки та освіти*. 2024. Вип. 6(24). С. 144–154. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-6\(24\)-144-154](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-6(24)-144-154) (дата звернення: 17.07.2026).
4. Зінченко В., Морараш Г., Риженко К. Мовні особливості української ділової мови: стандартизація та перспективи розвитку. *Вісник науки та освіти*. 2024. Вип. 8(26). С. 217–235. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8\(26\)-217-235](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8(26)-217-235) (дата звернення: 17.07.2026).
5. Ковтюх С. Нагальні потреби та перспективи функціонування державної української мови. *Філологічний часопис*. 2023. Вип. 1. С. 67–77. <https://doi.org/10.31499/2415-8828.1.2023.281357> (дата звернення: 17.07.2026).
6. Кондратенко Л., Могила О., Нижник Т. Ділова лексика в англійській та українській мові: специфіка, особливості перекладу. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Т. 1. Вип. 23. С. 181–185. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/35.pdf (дата звернення: 17.07.2026).
7. Крайняк Л., Дуда О., Рибачок С. Економічна термінологія як об'єкт теорії комунікації (на матеріалі англійської галузевої періодики). *Folium*. 2024. № 4. <https://doi.org/10.32782/folium/2024.4.20> (дата звернення: 17.07.2026).
8. Межжеріна Г. Стандартизація термінології і перекладацька діяльність. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. 2019. Вип. 8(2). С. 3–11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tppsf_2019_8%282%29__3 (дата звернення: 17.07.2026).
9. Опир М., Панчишин С., Мироненко Н. Англо-український словник базових термінів для комунікації в економічній сфері. Львів, 2024. URL: <https://repository.lnup.edu.ua/items/692ab5cc-a2af-4e32-86fc-e269182680ca> (дата звернення: 17.07.2026).
10. Точенюк А., Овсієнко Л. Функціональний підхід до перекладу професійної лексики у сфері економіки. У кн.: *Сучасні тенденції розвитку лінгвістики та лінгводидактики: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Рівне, 2025. URL: <https://eprints.cdu.edu.ua/7297/> (дата звернення: 17.07.2026).
11. Шарова Т. Українська мова у професійному спілкуванні: комунікація майбутніх ІТ-фахівців. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Філологія. 2021. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3337> (дата звернення: 17.07.2026).
12. Шелепкова І. М. Деякі аспекти дослідження скорочених термінологічних одиниць в економічній сфері. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/ab87e6c4-6d82-4d57-b140-90ca0db8ca35> (дата звернення: 17.07.2026).
13. Bogush A., Korolova T., Popova O. Foreign Language Education Standards: Ukrainian Dimension. *Universal Journal of Educational Research*. 2020. Vol. 8. № 4. P. 1261–1272. <https://doi.org/10.13189/ujer.2020.080417> (дата звернення: 17.07.2026).
14. Hlazova S., Akulshyna N., Shkvorchenko N., Hromovenko V., Orenchak O. Linguistic aspects of language culture: study of norms, standards and variations in speech communication. *Multidisciplinary Science Journal*. 2024. Vol. 6. URL: <https://malque.pub/ojs/index.php/msj/article/view/1932> (дата звернення: 17.07.2026).
15. Holubenko N. Principles of cognitive modelling of intersemiotic translation of a literary text. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 33(1). С. 150–154. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.33.1.26> (дата звернення: 17.07.2026).
16. Kudriavtseva N. Standard Ukrainian in the multilingual context: Language ideologies and current educational practices. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. 2021. Vol. 42. № 2. P. 152–164. <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1715990> (дата звернення: 17.07.2026).
17. McLelland N. Language Standards, Standardisation and Standard Ideologies in Multilingual Contexts. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. 2021. Vol. 42. № 2. P. 109–124. <https://doi.org/10.1080/01434632.2019.1708918> (дата звернення: 17.07.2026).
18. Shchyhlo L., Chaika Y., Chaika T. Terminology as an object of professional discourse research. *Philological Treatises*. 2022. Vol. 13. № 1. P. 146–156. URL: <https://tractatus.sumdu.edu.ua/index.php/journal/article/view/979> (дата звернення: 17.07.2026).

Shuminska O. B. UKRAINIAN TERMINOLOGY OF PROFESSIONAL COMMUNICATION: DEVELOPMENT TRENDS AND FEATURES OF FUNCTIONING IN THE ECONOMIC AND TECHNICAL SPHERES

The article is devoted to a comprehensive analysis of the current state, key development trends, and specific features of Ukrainian terminology within professional communication in the economic and technical fields. Particular attention is paid to the processes of formation, functioning, standardization, and systematization of specialized terminology under the conditions of contemporary linguistic and socio-economic transformations. The study characterizes the main problems associated with the standardization of terminological systems and examines the influence of globalization, technological development, international cooperation, and the increasing expansion of English on Ukrainian terminology formation. The article also considers the issues of translation and adaptation of foreign-language nominations, emphasizing the need to preserve terminological accuracy, consistency, and compliance with the norms of the Ukrainian literary language. The main approaches to the study of terminology in modern linguistics are identified, including structural-semantic, functional-communicative, and cognitive-discursive approaches. Particular attention is given to the processes of unification and systematization of terminology, as well as to active word formation aimed at naming new concepts, phenomena, technologies, and economic processes. The analysis demonstrates that the development of Ukrainian professional terminology requires a balanced combination of international terminological practices with the national linguistic tradition. The prospects for further research are associated with the systematic description, standardization, codification, and practical implementation of Ukrainian terminology in professional communication, which will contribute to the development of a coherent and effective professional language in the economic and technical spheres.

Keywords: *terminology, professional communication, economic terminology, technical terminology, standardization, term formation, translation, professional language.*

Дата першого надходження статті до видання: 22.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 07.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 09.10.2026